

Skipsbiblioteket til trøst og glede

For mange av de som tilbrakte store deler av livet til sjøs, må det ha vært en trøst hvis biblioteket ombord eller på landstasjon var godt utstyrt.

HARALD FEVANG

En bok som min onkel Arthur i sin tid tok med seg fra biblioteket på Grytvika, Syd Georgia, etter siste sesong der i 1962, og som jeg senere arvet, bærer tydelig preg av å ha blitt lest, selv om det var en fagbok.

Som sjømannsarbeider i perioden 1964 til 1974 falt det i undertegnedes lodd å forsyne vår Handelsflåte med Velferdens bokkasser. Fra hovedkontoret i Bygdøy allé ble det daglig satt opp bokkasser med nytt og fornyet innhold som ble utlånt til interesserte skip.

Skaffet nye bøker

Gjennom årene hadde jeg så gleden av å arbeide som velferdssekretær i fem store havnebyer i verden der en av oppgavene var å utlevere eller bytte slike minibibliotek på norske skip.

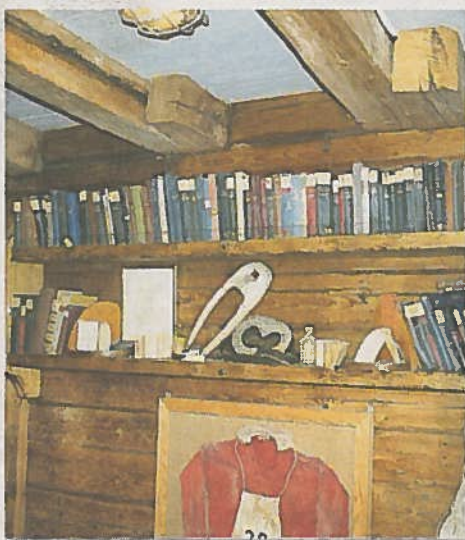
Og gikk vi på kontoret tomme kunne vi bestille nye fra Oslo. De ble så sendt med neste skipsleilighet fra Norge til den havn hvor vårt kontor la. Det kunne selvsagt ta tid men kassene kom fram.

Bibliotekaren i Oslo, Åse Vibstad var en mester i å skaffe til veie de bøkene vi kunne be om.

Leste mye

At det ikke var for litteraturens skyld at folk reiste til sjøs opp gjennom tidene, er nok helt korrekt, men et tilfeldig postkort i min samling forteller fra kokeriet «Southern Empress» i 1938 at Kjell skriver til Konrad at han savner skiturene deres denne vinteren, men at han aldri i sitt liv har lest flere bøker en på denne ekspedisjonen til Antarktis.

Norvald Fuglestrand som arbeidet som sjømann og hvalfanger de fleste sesonger fra 1950 til 1965 mesteparten av tiden på Leith Harbour, kan fortelle at biblioteket der hadde 60 låntagere som nok var mest interessert i skjønnlitteratur.

GODT BRUKT: I Storboden på dagens Hotel Atlantic i Sandefjord har Henrik Kulms tatt vare på et gammelt skipsbibliotek. Den synlige slitasjen forteller meget klart behovet for bøker gjennom lang tid har vært sterkt til stede. **FOTO: RAGNAR IVERSEN**

BØKER: På kaia i Yokohama i 1969 gjør velferdssekretær Erling Willy Isaksen klar en bokkasse til en norsk båt. **FOTO: HARALD FEVANG**

Men den sesongen han overvintret var låntakerne relativt sett flere enn ellers.

Tømte kassa

I påsken 1964 ankom den båten jeg da var påmønstret Gdynia i Polen, og av den svenske sjømannspresten fikk jeg en kasse med blader og bøker for overfarten til Canada. Midtveis i Atlanteren satte jeg en kveld kassa på et bord i mannskapsmesssa. Ved frokost dagen etter var alt borte! Lesestoff til sjøs var alltid populært!

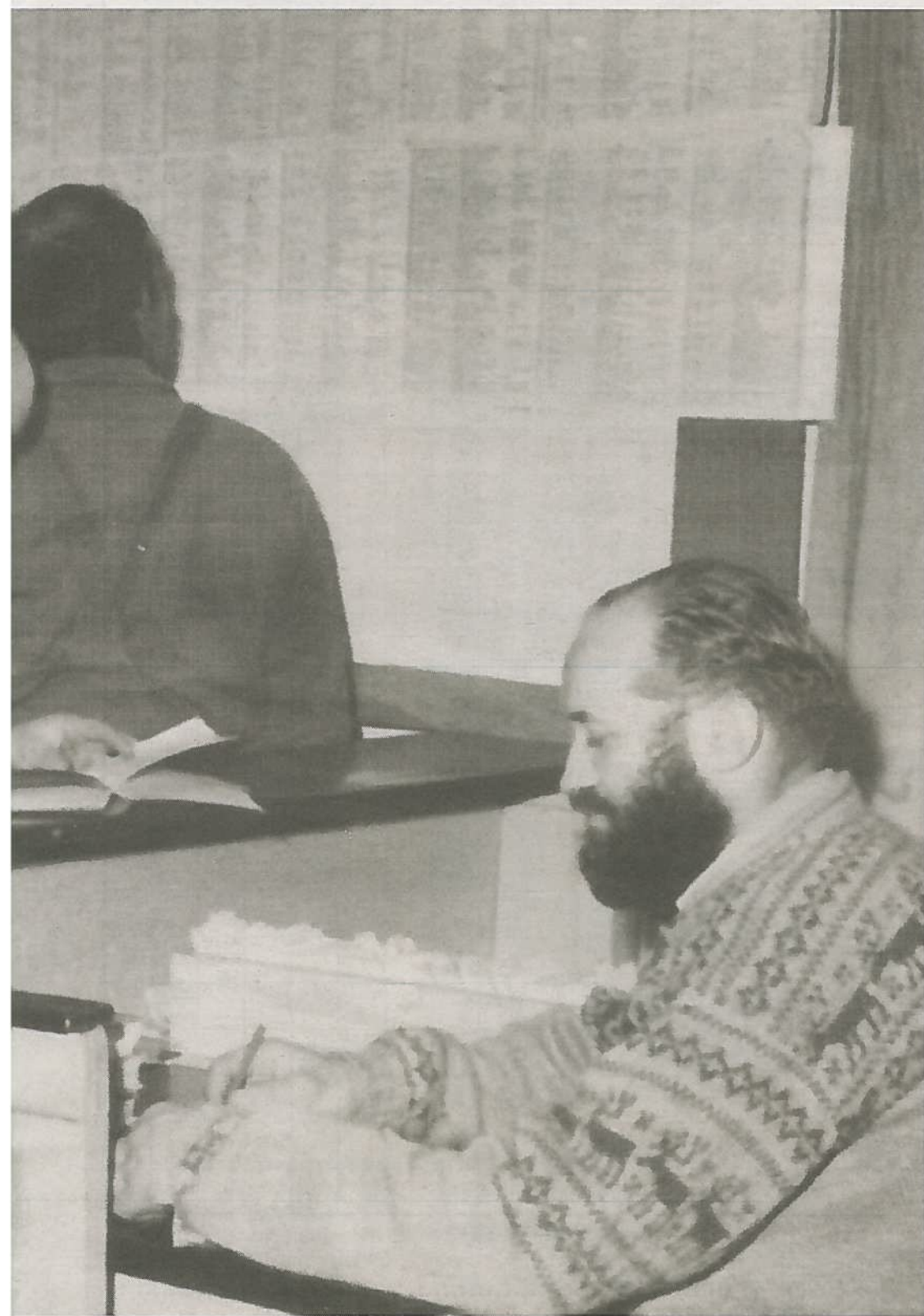

HOLDER ORDEN: Åpent bibliotek på Leith Harbour, Syd Georgia 1958. Herren i midten studerer låntakere, mens bibliotekaren selv, Halvor Kaasa holder orden i registeret.

FØROGNÅ

de

listen over de bøker som finnes, og Nils H. Hansen fra Nøtterøy og Kjell Akselsen fra Melsomvik til venstre er
FOTO: NORVALD FUGLESTRAND

Hasle

Vårt bilde i dag er fra 24. September 1962 og viser Hasle Sveiseri, bensinstasjon og bilforhandler etter at en 17-åring mistet livet her i kollisjon med en lysstolpe i svingen.

Dagens Hasle er også i dag, 50 år seinere, fortsatt et uoversiktlig og trafikkfarlig område med midlertidige svinger og ulogisk trafikk-mønster.

Fra gammelt av var stedsnavnet Hasle kalt opp etter bekken Hasla som kom helt ovenfra Botten og samlet vann fra Åbol og Sverdstad til den ble til den største bekken med utløp i Mefjorden ved Kastet. Nedre del av bekken er i dag lagt i rør slik at gamle dagers spennende ørretfiske nok er en saga blott.

Under krigen var de tyske kanonstillingene på Haslejordet beryktet og hørbare i hele

Sandefjord. Før dette ble det også bygget en sardinfabrikk i området. Senere ble den omgjort til lampefabrikk og produksjon av jerntønner. Gamle folk husker kanskje fortsatt Bison-tønnene. Stedet hadde også i denne tiden mange butikker som gjorde folk i nabolaget uavhengig av bybutikker i det daglige.

Dagens bilde fra samme sted viser at ingen på Hasle heller ikke i dag trenger å gå til byen for å handle.

Tekst: Harald Fevang.
Foto før: Poltiarkivet.
Foto nå: Ragnar Iversen.

Beksømstøvlene

Beksømstøvler gikk i arv i min familie. Nye slike støvler fikk jeg først i 15-årsalderen. Det var vel kanskje fordi jeg da ble regnet som utvokst. Alle de jeg hadde før det var arvegods fra mine eldre fettere Gunnar, Fred og Eigil.

For alle måtte jo ha beksømstøvler for å kunne gå på ski. Og alle gikk jo på ski! Det var Hjertåsløype og Runarløype og alle andre løyper som måtte trækkes opp. Og det nyttet ikke bare med støvler. Det måtte også gamasjer til slik som her hvis ikke snøen skulle krype inn i sokkene.

Det avbildede utstyret finnes i Arve Clemenz private museum for allehånde skiutstyr fra den gang. Han har tatt vare på det meste!

Tekst: Harald Fevang
Foto: Roger Davidsen

Shore Leave Pass

Det er lenge siden man fikk «Shore Leave Pass», og hadde såpass tid, at man kunne gå i land en tur ved passering Suezkanalen på vei til eller fra Den Persiske Gulf, som det het den gang.

I alle fall har aldri jeg opplevd dette. Jeg gjorde min første tur gjennom denne kanalen i vintermånedene i 1960. Ove Rosenlund fikk utdelt sitt landgangspass i 1955, lille julaften, ved passering med motortanker «Jarmina». Ove Rosenlund var 1 kokk på «Jarmina» den gang.

Ellers så var jo passering her både spennende, og litt stressende, for de fleste.

Tekst: Ragnar Iversen
Bilde: Utlånt av Ove Rosenlund

SANDEFJORD LOKALHISTORISKE SENTER

på Pulkestad gård

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen, mkr. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når, og helst med en beskrivelse. Husk navn og adresse på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til sv-er-lu@online.no

Sandefjord Lokalhistoriske senters redaksjonsgruppe:

Sideansvarlig: Harald Fevang,

Bildeansvarlig: Ragnar Iversen.

Medarbeidere: Sven Erik Lund, Svein Olav Løberg, Bjørn Hoelseth, Dag I. Børresen, Odd Galteland, Tor Skagun, og Tor Børresen.

Kontaktperson:
 Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154